

News

Fett og leddsmerter 17.12.04

Leddsmerter på grunn av inflammatorisk tarmsykdom (IBD) er ofte vanskelige å behandle fordi de medisinene (NSAID) man vanligvis benytter mot leddsmerter kan forverre tarmbetennelsen. NIFES samarbeider med Haukeland Universitetssykehus om forskning på selolje som alternativ behandling mot leddsmerter ved IBD.

Utilfredsstillende behandling er medvirkende til at mange av disse pasientene har en betydelig redusert livskvalitet. Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning (NIFES) har siden 1998 samarbeidet med Haukeland Universitetssykehus om forskning på selolje som alternativ behandling mot leddsmerter ved IBD. Selolje er i likhet med tran (fiskeolje) rik på flerumettede langkjedete omega-3 fettsyrer (omtrent 20 %) som er dokumentert betennelsesdempende. Selolje og tran er derimot strukturelt forskjellige oljer med hensyn på fordelingen av omega-3 fettsyrene på triglyserid-molekylene som er vår hovedkilde til fett i kosten, og dette kan favorisere opptak av omega-3 fettsyrer fra selolje i forhold til fra tran i kroppen og medføre ulike biologiske effekter.

Pilotstudien utført av Arslan et al. 2002 viste at 10 dagers behandling med selolje (10 ml x 3 daglig) gjennom sonde direkte til tolvfingertarmen (øverste del av tynntarmen) gav mindre leddsmerter hos 10 IBD-pasienter. Tilførsel av lett tilgjengelige omega-3 fettsyrer fra selolje samt sondeadministrasjon kan forklare den positive effekten på IBD-pasientenes leddsmerter.

Dagens vestlige diett består av en høy andel n-6 fettsyrer i forhold til n-3 fettsyrer sammenliknet med for 100 år siden, noe som kan ha bidratt til den økende forekomsten av kroniske betennelsessykdommer i vestlige land. I samsvar med dette viser studier at flerumettede omega-6 fettsyrer, som det finnes mer enn 55 % av i soyaolje, kan øke betennelsestilstander. En nylig publisert studie av Bjørkkjær et al. 2004 om effekten av selolje og soyaolje på leddsmerter ved IBD, bekreftet de positive resultatene fra pilotstudien til Arslan et al.

I studien til Bjørkkjær et al. ble 19 pasienter med IBD og leddsmerter gitt enten selolje eller soyaolje gjennom sonde i 10 dager. Allerede etter den korte behandlingsperioden med selolje ble pasientenes leddsmerter markant bedre, og effekten varte opptil flere måneder etter behandlingsslutt. Behandling med soyaolje gav tendens (ikke signifikant) til mer leddsmerter.

Kontakt:

Tormod Bjørkkjær, tlf.: 55 90 51 18

